

PODSUMOWANIE

STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROGRAMU ROZWOJU MIASTA ŁOMŻA

DO ROKU 2020 PLUS

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD

Pracownia Analiz Środowiskowych

Ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las

www.ekostandard.pl

email: ekostandard@ekostandard.pl

tel. 505-006-914, (61)652-23-80

AUTOR OPRACOWANIA:

Robert Siudak

1. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią następujące akty prawne:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003).
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. UE L 26 z 28.01.2012).
4. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.).
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003).
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn.zm)
7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2015 poz. 1651 t.j.).

Art. 55 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235), określa zakres podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

2. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Przedmiotem Prognozy jest „*Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*”.

Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.).

„*Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*” obejmuje obszar miasta Łomża położonego w centralnej części powiatu łomżyńskiego (powiat ziemski). Jest to miasto na prawach powiatu położone w województwie podlaskim.

„Program...” zdefiniował następującą misję rozwoju miasta: Łomża – MIASTO, w którym ŻYJĘ I PRACUJĘ. Integralną częścią strategii rozwoju miasta jest wizja. Jest to obraz miasta do którego należy dążyć realizując poszczególne cele i zadania „Programu...”. Wizję Łomży w 2020 r. można zawrzeć w 3 sformułowaniach:

- Łomża miastem innowacyjnej przedsiębiorczości;
- Łomża miastem ludzi uczących się;
- Łomża miastem ludzi pracujących.

W „Programie...” zostały wskazane cele strategiczne i przypisane im cele operacyjne, których realizacja ma na celu przyspieszenie rozwoju miasta:

Cel strategiczny 1: Innowacyjna przedsiębiorczość

Cel operacyjny 1.1. Wspieranie powstawania nowych przedsiębiorstw

Cel operacyjny 1.2. Rozwój usług na rzecz innowacyjnej przedsiębiorczości (usługi doradcze, finansowe, informacyjne, administracyjne)

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury na potrzeby inwestycji

Cel operacyjny 1.4. Stworzenie warunków do podniesienia innowacyjności i konkurencyjności sektora rolno spożywczego

Cel operacyjny 1.5. Gospodarcza promocja miasta, przyciąganie inwestorów, szczególnie do branż będących specjalizacją Łomży

Cel strategiczny 2: Kształcenie dla pracy

Cel operacyjny 2.1. Zapewnienie stałego dostosowywania szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego do potrzeb rynku pracy

Cel operacyjny 2.2. Rozwój kształcenia ustawicznego z wykorzystaniem potencjału szkół i uczelni wyższych

Cel operacyjny 2.3. Optymalizacja i podnoszenie jakości szkolnictwa ponadgimnazjalnego

Cel operacyjny 2.4. Rozwój infrastruktury szkolnictwa zawodowego

Cel strategiczny 3: Aktywność zawodowa jako droga do przezwyciężenia problemów społecznych

Cel operacyjny 3.1. Wsparcie adaptacji zawodowej młodzieży wchodzącej na rynek pracy

Cel operacyjny 3.2. Aktywizacja zawodowa i społeczna opiekunów osób zależnych, w tym kobiet

Cel operacyjny 3.3. Wsparcie osób z grupy 50+

Cel operacyjny 3.4. Integracja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym rozwój sektora ekonomii społecznej.

Realizacja celów zawartych w „*Programie...*” wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Zgodność założeń „*Programu...*” z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania „*Programu...*” na środowisko przyrodnicze odniesiono się do poszczególnych zadań szczegółowych proponowanych w „*Programie...*”. W stosunku do każdego zaplanowanego przedsięwzięcia przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Celem „*Programu...*” jest stworzenie korzystnych warunków do długotrwałego zrównoważonego rozwoju, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego. Wdrożenie „*Programu...*” nie przyczyni się zatem do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska, a prawidłowa realizacja „*Programu...*” przyniesie wymierny efekt ekologiczny, chociażby poprzez podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Realizacja ww. projektu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, cenne przyrodniczo.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w „*Programie...*” ograniczać się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

Oddziaływania skumulowane będą związane z jednoczesną realizacją kilku zadań w tym samym czasie, na sąsiadujących terenach (akumulacja wpływów w czasie i przestrzeni). Związane będą z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczenia powietrza związanego z etapem prac budowlanych. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będą niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie, w tym samym czasie.

Oddziaływania wtórne zachodzą najczęściej w sytuacji wzrostu jednej emisji, powstającej w związku z ograniczeniem innej. Określenie wtórnych oddziaływań w makroskalowych prognozach, sporządzanych na potrzeby dokumentów strategicznych, biorąc pod uwagę ich zasięg oraz stopień ogólności, jest albo w ogóle

niemożliwe, albo obarczone zbyt dużą niepewnością, jak również niecelowe na tak wczesnym etapie planowania.

Zadaniem prognoz, wykonywanych na najwcześniejszym etapie planowania i podejmowania decyzji, jest przede wszystkim zidentyfikowanie możliwości wystąpienia oddziaływań na środowisko oraz określenie ich przybliżonej siły i kierunku, po to by umożliwić skorygowanie celów i założeń rozpatrywanego dokumentu, aby jego potencjalne oddziaływania negatywne (zwłaszcza te najsilniejsze) mogły ulec zmniejszeniu, a oddziaływania pozytywne (zwłaszcza te najslabsze) zwiększeniu.

Niektóre z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach „Programu...” wymagać będą przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. W wyniku przeprowadzonego postępowania oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji przed ich realizacją zostanie jednoznacznie określony zakres i sposób oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć oraz ewentualne środki minimalizujące i łagodzące.

Prognoza proponuje szereg działań minimalizujących potencjalnie negatywne skutki realizacji „Programu...”. Są to działania organizacyjne i techniczne, których realizacja może zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji.

Zestawienie oddziaływań ustalonych w prognozie dla poszczególnych inwestycji planowanych w „Programie...” zawiera załączona tabela. Podsumowanie to przedstawia końcowy, sumaryczny wpływ planowanych inwestycji na komponenty środowiska, człowieka oraz dobra kultury. Poziom szczegółowości badania oddziaływań odpowiadał poziomowi szczegółowości ocenianego dokumentu oraz dostępnych informacji na temat planowanych przedsięwzięć. Szczegółowa ocena oddziaływania będzie wykonana przed realizacją przedsięwzięć w ramach oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji.

3. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

Zgodnie z art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Organami właściwymi dla „Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus” są Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku.

Pan Robert Siudak działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Łomża, pismem z dnia 28 września 2015 r. zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 12 października 2015 r. (znak: WSTII.411.7.2015.EM) uzgodnił zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus”.

Pan Robert Siudak, działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Łomża, pismem z dnia 28 września 2015 r. zwrócił się do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „*Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*”.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku pismem z dnia 05 października 2015 r. (znak: NZ.0523.144.2015) wydał opinię sanitarną uzgadniającą zakres informacji zawartych w prognozie.

Zgodnie z art. 54. ust. 1, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, regionalny dyrektor ochrony środowiska i wojewódzki inspektor sanitarny są właściwi w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. „*Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*” oraz prognoza oddziaływania dokumentu na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.

Pan Robert Siudak, działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Łomża, pismem z dnia 6 listopada 2015 r. zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o zaopiniowanie „*Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem z dnia 17 listopada 2015 r. (znak:WSTII.410.20.2015.EM) zaopiniował pozytywnie projekt „*Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Pan Robert Siudak, działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Łomża, pismem z dnia 6 listopada 2015 r. zwrócił się do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku o zaopiniowanie „*Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku pismem z dnia 10 listopada 2015 r. (znak: NZ.0523.193.2015) zaopiniował pozytywnie projekt „*Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

4. UWAGI I WNIOSKI ZGŁOSZONE PODCZAS KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Projekt „*Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus*” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zostały udostępnione społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prezydent Miasta Łomża w obwieszczeniu poinformował o przystąpieniu do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „*Programu...*” oraz o możliwości zapoznania się z treścią „*Programu...*” i treścią prognozy oddziaływania na środowisko i wnoszenia ewentualnych uwag.

Konsultacje projektu „Programu..” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko odbyły się w dniach 9-30 listopada 2015 roku.

Podczas przeprowadzonych konsultacji, wpłynęła jedna uwaga od radnego Rady Miasta Łomża. Wniosek został uwzględniony i dokonano zmiany ostatecznego tekstu „Programu...”. Zmieniony został tekst na stronie nr 56 dokumentu, w rozdziale „MISJA”. Ostateczna wersja tekstu brzmi:

Swój rozwój społeczno - gospodarczy Łomża opiera na najważniejszym współcześnie czynnikiem jakim są dobrze wykształceni mieszkańcy. Mieszkańcy Łomży silnie emocjonalnie związani z miastem chcą tu mieszkać i widzieć Łomżę także jako atrakcyjne miejsce do życia dla kolejnych pokoleń. Dlatego też, Władzom Miasta zależy na dbałości o rodzinę jako podstawową komórkę społeczną. Jeśli miasto chce się rozwijać, kluczowe jest dążenie do zatrzymania niekorzystnej sytuacji demograficzno-społecznej. Planowane działania można ująć w trzech obszarach. Po pierwsze - gospodarka, czyli praca dla młodych ludzi. Po drugie - odpowiednia polityka prorodzinna, a po trzecie - aktywizacja mieszkańców Łomży. Trwała i szczęśliwa rodzina to środowisko, które najlepiej umożliwia każdemu ze swoich członków wszechstronny rozwój, odkrywanie własnej wartości, a także realizację w życiu prywatnym i zawodowym. Najważniejszym warunkiem, jest skupienie się na tworzeniu atrakcyjnych miejsc pracy i wzroście aktywności zawodowej. Więcej pracy to nie tylko lepsza sytuacja dochodowa mieszkańców, rozwiązanie problemów społecznych ale przede wszystkim niezbędny warunek stworzenia perspektyw rozwoju dla młodzieży, a w konsekwencji długofalowego rozwoju całego miasta. Ponadto ważnym aspektem będzie tworzenie możliwości do godzenia rozwoju zawodowego z życiem prywatnym. Misja Łomży zakłada, że mieszkańcy, działające organizacje oraz władze samorządowe połączą wspólne działania na rzecz tworzenia coraz lepszych warunków do pracy a dzięki temu i dobrego życia w Łomży.

5. ROZPATRYWANE ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Rozwiązania alternatywne poszczególnych planowanych działań i inwestycji były rozpatrywane na etapie tworzenia "Programu...". Oceniany dokument zawierał katalog przedsięwzięć przewidzianych do realizacji zoptymalizowanych pod względem warunków środowiskowych, społecznych, ekonomicznych i organizacyjnych panujących na terenie miasta.

6. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Postępowanie transgraniczne nie było wymagane i nie zostało przeprowadzone. Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego „Programem...” i stosunkowo znaczną odległością miasta od granic państw ościennych skutki realizacji założeń "Programu..." nie będą miały znaczenia transgranicznego.

Organy opiniujące prognozę oddziaływania na środowisko (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska i Wojewódzki Inspektor Sanitarny) nie wniosły w tym zakresie zastrzeżeń.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Zgodnie z wymogami dyrektyw proponuje się prowadzenie monitoringu efektów realizacji założeń „Programu...” w zakresie opisanym poniżej. Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań „Programu...” winny obejmować określenie stopnia wykonania poszczególnych działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Proponuje się, aby analizę skutków realizacji postanowień „Programu...” przeprowadzać z częstotliwością co 2 lata.

Informacji o wpływie inwestycji realizowanych w ramach „Programu...” na środowisko dostarcza monitoring środowiskowy. Celem monitoringu jest opisanie zmian stanu środowiska w wyniku realizacji „Programu...” sprawdzenie czy założone środki łagodzące przyniosły spodziewany efekt. W tym celu należy wykorzystać funkcjonujący na terenie gminy system monitoringu środowiska przyrodniczego prowadzony przez różne instytucje.

W Łomży monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa podlaskiego i prowadzony jest przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Monitoring efektów realizacji założeń „Programu...” powinien obejmować wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska, a także wskaźniki społeczno-ekonomiczne. Do najważniejszych wskaźników, które należałoby okresowo kontrolować należą:

- powierzchnia obszarów chronionych;
- liczba pomników przyrody;
- liczba użytków ekologicznych;
- lesistość;
- powierzchnia terenów zieleni w gestii samorządów;
- długość sieci wodociągowej;
- udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej;
- długość sieci kanalizacyjnej;
- udział mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej;
- różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji;
- zużycie wody;
- ilość wytworzonych ścieków;
- stan jakości wód powierzchniowych;
- poziom zanieczyszczenia powietrza;
- wielkość emisji zanieczyszczeń powietrza;

- stan jakości gleb;
- ilość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych;
- rodzaj prowadzonych działań w ramach edukacji ekologicznej mieszkańców.

Ponadto należy monitorować proces wdrażania "*Programu...*" poprzez określenie jednostek odpowiedzialnych za wdrożenie poszczególnych zadań, częstotliwość monitorowania realizacji zadania, status i problemy związane z realizacją zadania.

Tabela 1 Wpływ inwestycji planowanych w ramach „Programu...” na środowisko

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
Cel operacyjny 1.1. Wspieranie powstawania nowych przedsiębiorstw						
1.	Opracowanie programu rozwoju przedsiębiorczości	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
2.	Platformy startowe dla nowych pomysłów	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
3.	Wsparcie kapitałowe dla nowych firm, popularyzacja crowdfunding'u	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
4.	Centrum obsługi przedsiębiorcy	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
5.	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości bezrobotnych mieszkańców powiatu łomżyńskiego i pracodawców	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
Cel operacyjny 1.2. Rozwój usług na rzecz innowacyjnej przedsiębiorczości (usługi doradcze, finansowe, informacyjne, administracyjne)						
6.	Branżowe platformy/klastry współpracy przedsiębiorstw	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
7.	Rozwój Łomżyńskiego Funduszu Pożyczkowego	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
8.	Świadczenie usług szkoleniowych i doradczych	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
Cel operacyjny 1.3. Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury na potrzeby inwestycji						
9.	Tereny inwestycyjne przy ul. Żabiej	Ul. Żabia, obszar zabudowany	W odległości ok. 2,8 km od Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi i obszarów Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi PLB200008 i Ostoja Narwiańska PLH200024	Prace budowlane przy budowie nowych budynków przemysłowych mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne	Słaby negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach.

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
10.	Tereny inwestycyjne przy ul. Meblowej	Ul. Meblowa, obszar zabudowany	W odległości ok. 3 km od Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi i obszarów Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi PLB200008 i Ostoja Narwiańska PLH200024	i krótkoterminowe. Podczas inwestycji będą powstawały odpady typowe dla prac budowlanych. Lokalizacja inwestycji w centrum miasta, w obszarze już znacznie przekształconym przez działalność człowieka minimalizuje negatywny wpływ na środowisko.	Słaby negatywny	
11.	Rozbudowa Parku Przemysłowego Łomża – Etap II Budowa i wyposażenie Centrum Produkcyjno-Logistycznego	Ul. Generała Władysława Sikorskiego, obszar zabudowany	W odległości ok. 1,5 km od Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi i obszarów Natura 2000 Przełomowa Dolina Narwi PLB200008 i Ostoja Narwiańska PLH200024		Słaby negatywny	
12.	Promocja terenów inwestycyjnych w ramach podstrefy Łomża SSSE oraz Parku Przemysłowego Łomża	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
Cel operacyjny 1.4. Stworzenie warunków do podniesienia innowacyjności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego						
13.	Utworzenie Innowacyjnego Centrum Technologii Rolno-Spożywczych	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
Cel operacyjny 1.5. Gospodarcza promocja miasta, przyciąganie inwestorów, szczególnie do branż będących specjalizacją Łomży						
14.	Aktualizacja, opracowanie, dostosowanie MPZP do potrzeb przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów	Cały obszar miasta	Potencjalnie wszystkie obszary chronione znajdujące się w obrębie miasta	Działanie o charakterze organizacyjnym, o dużym potencjalnym wpływie na środowisko. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego należy wykorzystać jako narzędzie ukierunkowania rozwoju przemysłu na tereny już zurbanizowane, położone poza obszarami cennymi przyrodniczo i poza korytarzami ekologicznymi. Stosując odpowiednie zapisy w MPZP np. o zachowaniu odpowiedniej powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowaniu terenów wokół nowych obiektów budowlanych zielenią można zmniejszyć potencjalny negatywny wpływ planowanych inwestycji na środowisko.		
15.	Udział w targach i konferencjach tematycznych	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
Cel operacyjny 2.1. Zapewnienie stałego dostosowywania szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego do potrzeb rynku pracy						

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
16.	Utworzenie Centrum Edukacji w Łomży (CEL)	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
Cel operacyjny 2.2. Rozwój kształcenia ustawicznego z wykorzystaniem potencjału szkół i uczelni wyższych						
17.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych bezrobotnych mieszkańców powiatu łomżyńskiego	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
18.	Wspieranie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców z powiatu łomżyńskiego	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
19.	Wspieranie rolników prowadzących gospodarstwa ekologiczne, rozwój współpracy z Powiatowym Zespołem Doradztwa Rolniczego w Łomży, rozwój współpracy między rolnikami a placówkami oświatowymi.	Działanie o charakterze organizacyjnym o pośrednim wpływie na środowisko. Propagowanie i rozwój rolnictwa proekologicznego będzie miało pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie zużycia nawozów sztucznych; • Zmniejszenie zużycia środków ochrony roślin; • Odejście od wielkopowierzchniowych upraw; • Utrzymanie tradycyjnego modelu prowadzenia gospodarki na łąkach i pastwiskach, co przełoży się na zachowanie cennych siedlisk łąkowych. 				
Cel operacyjny 2.3. Optymalizacja i podnoszenie jakości szkolnictwa ponadgimnazjalnego						
20.	Centrum Edukacji w Łomży (CEL) – akredytacja jakości kształcenia	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
21.	Nowa kultura uczenia się realizowana w oparciu o wiedzę neurodydaktyczną i współczesne potrzeby szkół	Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko				
Cel operacyjny 2.4. Rozwój infrastruktury szkolnictwa zawodowego						
22.	Rozwój infrastruktury szkół zawodowych	Istniejące na terenie miasta szkoły zawodowe	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane przy rozbudowie szkół np. budowa i remonty sal dydaktycznych, warsztatów itp. mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie	Brak oddziaływania	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
				lokalne i krótkoterminowe. Podczas inwestycji będą powstawały odpady typowe dla prac budowlanych.		o odpadach.
Cel operacyjny 3.1. Wsparcie adaptacji zawodowej młodzieży wchodzącej na rynek pracy						
23.	Łomżyńskie Centrum Aktywności Lokalnej – działania na rzecz młodzieży			Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko		
24.	Edukacja studentów z zakresu ekonomii społecznej			Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko		
25.	Rozwijanie potencjału uczniów/studentów z wykorzystaniem tutoringu			Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko		
Cel operacyjny 3.2. Aktywizacja zawodowa i społeczna opiekunów osób zależnych, w tym kobiet						
26.	Łomżyńskie Centrum Aktywności Lokalnej – działania na rzecz kobiet			Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko		
Cel operacyjny 3.3. Wsparcie adaptacji osób z grupy 50+						
27.	Łomżyńskie Centrum Aktywności Lokalnej – działania na rzecz osób z grupy 50+			Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko		
Cel operacyjny 3.4. Integracja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym rozwój sektora ekonomii społecznej						
28.	Wspieranie aktywności zawodowej osób bezrobotnych mieszkańców powiatu łomżyńskiego i miasta Łomża			Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko		
29.	Łomżyńskie Centrum Aktywności Lokalnej – działania na rzecz osób niepełnosprawnych			Działanie o charakterze organizacyjnym bez wpływu na środowisko.		
30.	Zawodowe inspiracje			Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko		
31.	Aktywnie do sukcesu			Działanie o charakterze organizacyjnym, bez znaczącego wpływu na środowisko		

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
Cel horyzontalny I: Kultura, edukacja i sport jako baza rozwoju społeczno-gospodarczego						
32.	Rewitalizacja miasta	Centrum miasta	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane przy rewitalizacji miasta mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Podczas inwestycji będą powstawały odpady typowe dla prac budowlanych. Istnieje ryzyko zniszczenia siedlisk ptaków i nietoperzy podczas prac prowadzonych w budynkach. Prace te będą miały długotrwały pozytywny wpływ na środowisko poprzez zmniejszenie zapotrzebowania budynków na energię (termomodernizacje), poprawę estetyki miasta.	Długoterminowy pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach. Przed przystąpieniem do prac budowlanych należy dokonać kontroli budynków pod kątem gniazdowania ptaków i obecności nietoperzy. W przypadku gdy w danym obiekcie występują gniazda ptaków bądź stanowią schronienie dla nietoperzy termin i sposób wykonania prac należy ustalić z RDOŚ.
33.	Budowa amfiteatru miejskiego	Ul. Zjazd, obszar zabudowany	OCHK Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi, Dolina Dolnej Narwi PLB140014	Prace budowlane przy budowie obiektu mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Podczas inwestycji będą powstawały odpady typowe dla prac budowlanych.	Słaby negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach.
34.	Rewitalizacja Parku im. Papieża Jana Pawła II Pielgrzymia	Obszar zurbanizowany, między ul. Wszyńskiego a Zawadzką	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Wszelkie prace w kompleksie parkowym należy prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków. Inwestycja może mieć negatywny wpływ na ornitofaunę parku.	Słaby negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska. Wszelkie prace w kompleksie parkowym należy prowadzić poza

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
						sezonem lęgowym ptaków.
35.	Rewitalizacja Parku im. Jakuba Wagi	Obszar zurbanizowany przy ul. Wojska Polskiego	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Wszelkie prace w kompleksie parkowym należy prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków. Inwestycja może mieć negatywny wpływ na ornitofaunę parku.	Słaby negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska. Wszelkie prace w kompleksie parkowym należy prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków.
36.	Tereny sportowo-rekreacyjne nad Narwią – etap II i III	Dolina rzeki Narwii	OCHK Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi, Dolina Dolnej Narwi PLB140014	Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w dolinie rzeki, w bezpośrednim sąsiedztwie koryta stwarza ryzyko niszczenia roślinności nadrzecznej korytarza ekologicznego w dolinie Narwi	Negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska. Wszelkie prace powinny być poprzedzone inwentaryzacją przyrodniczą danego odcinka doliny rzeki oraz w razie potrzeby oceną wpływu inwestycji na ekosystem doliny rzeki
37.	Zagospodarowanie terenów nad rzeką Łomżyczką (ścieżki rowerowe, oświetlenie, zieleń)	Dolina rzeki Łomżyczki	OCHK Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi, Dolina Dolnej Narwi PLB140014, częściowo poza obszarami chronionymi	Rozwój infrastruktury w dolinie rzeki może mieć potencjalnie negatywny wpływ na środowisko poprzez: Zmniejszenie powierzchni obszarów biologicznie czynnych, zwiększenie ilości ścieków z placów i dróg trafiających do środowiska, zniszczenie roślinności w dolinie rzeki, przerwanie ciągłości korytarza ekologicznych.	Negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska. Wszelkie prace powinny być poprzedzone inwentaryzacją przyrodniczą danego odcinka doliny rzeki oraz w razie potrzeby oceną wpływu inwestycji na eko-

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
						system doliny rzeki
38.	Budowa ścieżek rowerowych	Cały obszar miasta	Potencjalnie wszystkie obszary chronione na terenie miasta	Popularyzacja ruchu rowerowego będzie miała pozytywny wpływ na stan środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji spalin. Negatywne oddziaływanie może wystąpić na etapie budowy nowych ścieżek rowerowych. Będzie to jednak oddziaływanie krótkoterminowe i lokalne.	Staby pozytywny	Plany wszelkich nowych ścieżek rowerowych przebiegających przez obszary chronione powinny być konsultowane z zarządzającymi obszarami chronionymi na terenie miasta, tak aby przebieg tych szlaków miał jak najmniejszy wpływ na środowisko.
39.	Budowa budynku komunalnego	b.d.	b.d.	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe.	Staby negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
40.	Hala Targowa na Starym Rynku	Obszar zurbanizowany	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe.	Staby negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
41.	Międzynarodowy Festiwal Teatralny Walizka	Działanie organizacyjne bez znaczącego wpływu na środowisko.				
42.	Remont i modernizacja zabytkowego budynku BDP przy ul. Długiej	Obszar zurbanizowany, centrum miasta	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Zmodernizowane obiekty budowlane charakteryzują się mniejszą energochłonnością przez, co ich oddziaływanie na środowisko	Staby pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach. Przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić oględziny każdego budynku pod kątem gniazdowania na nim pta-
43.	Remont i modernizacja lokalu Oddziału dla Dzieci MBP przy ul. Skłodowskiej					

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
				jest mniejsze.		ków (jerzyki, pustulki, jaskółki) i w przypadku stwierdzenia gniazdowania ptaków na budynku harmonogram prac dostosować do sezonu lęgowego.
44.	Wymiana komputerowego systemu bibliotecznego	Działanie organizacyjne bez znaczącego wpływu na środowisko.				
45.	Modernizacja i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego	Obszar zurbanizowany, centrum miasta	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Zmodernizowane obiekty budowlane charakteryzują się mniejszą energochłonnością przez, co ich oddziaływanie na środowisko jest mniejsze.	Słaby pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach. Przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić oględziny każdego budynku pod kątem gniazdowania na nim ptaków (jerzyki, pustulki, jaskółki) i w przypadku stwierdzenia gniazdowania ptaków na budynku harmonogram prac dostosować do sezonu lęgowego.
46.	Międzynarodowy Festiwal Kameralistyki „Sacrum et Musica”	Działanie organizacyjne bez znaczącego wpływu na środowisko.				
47.	Działalność fonograficzna Filharmonii Kameralnej – nagrania płytowe	Działanie organizacyjne bez znaczącego wpływu na środowisko.				
48.	Termomodernizacja obiektów oświatowych	Obszar zurbanizowany	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Inwestycja nie będzie miała długotrwałych negatywnych skutków dla środowiska. Termomodernizacja budynków zmniejszy ich zapo-	Słaby pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach. Przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić oględziny każdego budynku pod kątem

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
				trzebowanie na energię ciepłą.		gniazdowania na nim ptaków (jerzyki, pustulki, jaskółki) i w przypadku stwierdzenia gniazdowania ptaków na budynku harmonogram prac dostosować do sezonu lęgowego.
49.	Adaptacja i rozbudowa budynku Szpitala Zakaźnego na Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Pielęgnacyjno-Opiekuńczy	Obszar zurbanizowany	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Inwestycja nie będzie miała długotrwałych negatywnych skutków dla środowiska.	Słaby negatywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach. Przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić oględziny każdego budynku pod kątem gniazdowania na nim ptaków (jerzyki, pustulki, jaskółki) i w przypadku stwierdzenia gniazdowania ptaków na budynku harmonogram prac dostosować do sezonu lęgowego.
50.	Modernizacja boiska szkolnego PG nr 1	Obszar zurbanizowany	Poza obszarami chronionymi	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Inwestycja nie będzie miała długotrwałych negatywnych skutków dla środowiska.	Brak oddziaływania	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego i ustawy o odpadach.
51.	Popularyzacja wielokulturowej historii miasta Łomża	Działanie organizacyjne bez znaczącego wpływu na środowisko.				
52.	Szkolenia na temat Klauzula społeczna dla jednostek samorządu terytorialnego	Działanie organizacyjne bez znaczącego wpływu na środowisko.				
Cel horyzontalny II: Infrastruktura jako baza rozwoju społeczno-gospodarczego						

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
53.	Aktualizacja polityki przestrzennej miasta	Działanie o charakterze organizacyjnym, o dużym potencjalnym wpływie na środowisko. Polityka przestrzenna miasta może być skutecznym narzędziem zarządzania środowiskiem na terenie miasta.				
54.	Sporządzanie planów zagospodarowania przestrzennego	Cały obszar miasta	Potencjalnie wszystkie obszary chronione znajdujące się w obrębie miasta	Działanie o charakterze organizacyjnym, o dużym potencjalnym wpływie na środowisko. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego należy wykorzystać jako narzędzie ukierunkowania rozwoju przemysłu na tereny już zurbanizowane, położone poza obszarami cennymi przyrodniczo i poza korytarzami ekologicznymi. Stosując odpowiednie zapisy w MPZP np. o zachowaniu odpowiedniej powierzchni biologicznie czynnej, zagospodarowaniu terenów wokół nowych obiektów budowlanych zielenią można zmniejszyć potencjalny negatywny wpływ planowanych inwestycji na środowisko.		
55.	Przebudowa dróg krajowych w Łomży	Brak dokładnej lokalizacji inwestycji.		Inwestycja dotyczy przebudowy już istniejących dróg. Negatywne oddziaływanie ograniczy się do etapu prac budowlanych. Inwestycja będzie miała długofalowy pozytywny wpływ na środowisko poprzez zwiększenie płynności ruchu pojazdów, uregulowanie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi spływającymi z dróg	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
56.	Realizacja Programu Budowy Ulic w Łomży	Cały obszar miasta	Potencjalnie wszystkie obszary chronione znajdujące się w obrębie miasta	Inwestycja dotyczy przebudowy już istniejących dróg. Negatywne oddziaływanie ograniczy się do etapu prac budowlanych. Inwestycja będzie miała długofalowy pozytywny wpływ na środowisko poprzez zwiększenie płynności ruchu pojazdów, uregulowanie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi spływającymi z dróg.	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
57.	Realizacja Programu Remontów Ulic w Łomży					
58.	Budowa i przebudowa ulic podstawowego układu komunikacyjnego					

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
59.	Instalacja odsiarczania spalin (IOS) przed emitorem z instalacji energetycznego spalania	Ciepłownia miejska w Łomży	Poza obszarami chronionymi	Instalacja odsiarczania spalin będzie miała długofalowy pozytywny wpływ na jakość powietrza w mieście	Pozytywny	brak
60.	Instalacja odazotowania NSCR	Ciepłownia miejska w Łomży	Poza obszarami chronionymi	Instalacja odazotowania spalin będzie miała długofalowy pozytywny wpływ na jakość powietrza w mieście	Pozytywny	brak
61.	Budowa i przebudowa infrastruktury ciepłowniczej zasilającej wybrane obszary Miasta w części wynikającej z założeń przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej miasta Łomża	Obszar zurbanizowany	Poza obszarami chronionymi	Negatywne oddziaływanie na środowisko ograniczy się do etapu budowy nowych linii ciepłowniczych. Będzie to oddziaływanie typowe dla prac budowlanych, będzie zachodziła emisja zanieczyszczeń powietrza, emisja hałasu. Inwestycja będzie miała długofalowy pozytywny wpływ na jakość powietrza w mieście poprzez zmniejszenie emisji niskiej.	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
62.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych poprzez zwiększenie skuteczności odpylania istniejących układów za kotłami wodnymi w Ciepłowni Miejskiej w Łomży	Ciepłownia miejska w Łomży	Poza obszarami chronionymi	Instalacja odpylania spalin będzie miała długofalowy pozytywny wpływ na jakość powietrza w mieście	Pozytywny	brak
63.	Automatyzacja, optymalizacja, wizualizacja, i sterowanie pracą sieci ciepłowniczych, wdrożenie zdalnego odczytu liczników energii cieplnej w MPEC Sp. z o.o. w Łomży	Ciepłownia miejska w Łomży	Poza obszarami chronionymi	Usprawnienie funkcjonowania sieci ciepłowniczych pozwoli zmniejszyć straty energii, co przełoży się na mniejsze zużycie paliw i mniejszą emisję zanieczyszczeń powietrza.	Pozytywny	brak
64.	Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków przy	Oczyszczalnia ścieków przy	Dolina Dolnej Narwi PLB140014	Negatywne oddziaływanie na środowisko ograniczy się do	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
	ków	ul. Zjazd		etapu realizacji inwestycji. Będzie to oddziaływanie typowe dla prac budowlanych, będzie zachodziła emisja zanieczyszczeń powietrza, emisja hałasu. Inwestycja przyczyni się do zmniejszenia ładunku zanieczyszczeń trafiających do rzeki Narwi		z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
65.	Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Cały obszar miasta	Potencjalnie OCHK Równiny Kurpiowskiej i Doliny Dolnej Narwi, Dolina Dolnej Narwi PLB140014 – nie określono dokładnej lokalizacji	Negatywne oddziaływanie na środowisko ograniczy się do etapu realizacji inwestycji. Będzie to oddziaływanie typowe dla prac budowlanych, będzie zachodziła emisja zanieczyszczeń powietrza, emisja hałasu. Modernizacja sieci wodociągowej pozwoli na zmniejszenie strat wody w sieci, co pozwoli na zmniejszenie ilości wody pozyskiwanej ze studni głębinowych. Modernizacja sieci kanalizacyjnej pozwoli usunąć ewentualne nieszczelności sieci.	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
66.	Rozdzielenie sieci ogólnospławnej w centrum miasta	Centrum miasta	Poza obszarami chronionymi	Rozdzielenie strumieni ścieków pozwoli na sprawniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych, które nie będą rozcieńczane wodami opadowymi. Jednocześnie osobna sieć kanalizacji deszczowej pozwoli na zastosowanie technologii oczyszczania dostosowanej do tego rodzaju ścieków (separatory substancji ropopochodnych, osadniki)	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
67.	Budowa kolektora sanitarnego (dublera) do oczyszczalni ścieków	Obszar zurbanizowany	Częściowo Dolina Dolnej Narwi PLB140014,	Negatywne oddziaływanie na środowisko ograniczy się do etapu realizacji inwestycji. Będzie to oddziaływanie typowe	Pozytywny	Prace budowlane należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu Prawa

L.p.	Zadanie	Lokalizacja	Lokalizacja względem obszarów chronionych	Charakterystyka oddziaływania	Potencjalny wpływ inwestycji na środowisko*	Proponowane środki ograniczające negatywne oddziaływanie
				dla prac budowlanych, będzie zachodziła emisja zanieczyszczeń powietrza, emisja hałasu. Dodatkowy kolektor umożliwi przekazywanie większej ilości ścieków do oczyszczalni		budowlanego, ustawy o odpadach i ustawy o ochronie środowiska.
68.	Pilotażowy program w PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok na terenie Rejonu Energetycznego Łomża – Smart grid (inteligentna sieć) – inteligentne sieci energetyczne w mieście Łomża (SMART ŁOMŻA)	Działanie organizacyjne bez bezpośredniego wpływu na stan środowiska w mieście.				

Tabela 2. Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
9. Tereny inwestycyjne przy ul. Żabiej 11. Tereny inwestycyjne przy ul. Meblowej Rozbudowa Parku Przemysłowego Łomża – Etap II Budowa i wyposażenie Centrum Produkcyjno-Logistycznego	Wielkość i charakter wpływu projektu na środowisko jest uzależniony od lokalizacji nowych terenów inwestycyjnych. W przypadku lokalizacji tych terenów na obszarach już zurbanizowanych, negatywny wpływ na środowisko będzie niewielki. Negatywne oddziaływanie na środowisko może pojawić się podczas budowy nowych budynków przemysłowych oraz na skutek funkcjonowania nowych zakładów przemysłowych w obrębie terenów inwestycyjnych jednak na obecnym etapie charakter i skala tego oddziaływania nie są znane.	Woda	Wtórne długoterminowe negatywne
		Powietrze	Wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Wtórne długoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Wtórne długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Wtórne długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat	Wtórne długoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Wtórne długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
14. Aktualizacja, opracowanie, dostosowanie MPZP do potrzeb przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów	Opracowanie MPZP dostosowanych do lokalnych warunków, zakładających zrównoważony rozwój miasta będzie miało pośredni pozytywny wpływ na wszystkie elementy środowiska. Odpowiednie zapisy w MPZP pozwolą na zachowanie korytarzy ekologicznych i powierzchni biologicznie czynnej w obrębie miasta.	Woda	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Fauna i flora	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Pośrednie długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
21. Rozwój infrastruktury szkół zawodowych	Rozwój infrastruktury szkół nie będzie miał znaczącego wpływu na środowisko. Słabe negatywne oddziaływanie może wystąpić jedynie podczas realizacji prac budowlanych.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
31. Rewitalizacja miasta	<p>W projekcie "Programu..." nie sprecyzowano na czym ma polegać "rewitalizacja miasta". Należy założyć, że wiązać się ona będzie z pracami budowlanymi i typowymi dla tych prac oddziaływaniami tj. emisją hałasu, emisją zanieczyszczeń powietrza, wytwarzaniem odpadów. Będzie to jednak oddziaływanie krótkotrwałe, o lokalnym charakterze.</p> <p>Przedsięwzięcie będzie miało pozytywny wpływ na środowisko poprzez termomodernizację budynków, uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi oraz poprawę estetyki miasta.</p>	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Długoterminowe pozytywne
		Powietrze	
		Klimat akustyczny	
		Powierzchnia ziemi i gleba	

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	
		Dobra kultury	
		Dobra materialne	
32. Budowa amfiteatru miejskiego	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Nowy budynek wykonany z użyciem nowoczesnych technologii cechuje się niewielkim wpływem na środowisko.	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
<p>33. Rewitalizacja Parku im. Papieża Jana Pawła II Pielgrzyma</p> <p>34. Rewitalizacja Parku im. Jakuba Wagi</p>	<p>Rewitalizacja zabytkowych parków może mieć pozytywny wpływ na bioróżnorodność tego terenu, tego rodzaju prace stwarzają jednak zagrożenie dla bytujących w obrębie Parku gatunków ptaków. Prace budowlane podczas rewitalizacji parku np. budowa nowych ścieżek czy obiektów małej architektury mogą mieć krótkotrwały negatywny wpływ na środowisko.</p>	Woda	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
<p>35. Tereny sportowo-rekreacyjne nad Narwią – etap II i III</p>	<p>Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w dolinie rzeki, w bezpośrednim sąsiedztwie koryta stwarza ryzyko niszczenia roślinności nadrzecznej korytarza ekologicznego w dolinie Narwi. Budowa i rozbudowa obiektów sportowych wiąże się oddziaływaniami typowymi dla prac budowlanych tj. emisją hałasu, emisją zanieczyszczeń powietrza,</p>	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
	<p>wytwarzaniem odpadów. Rozwój infrastruktury sportowej będzie miał pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców miasta.</p>	Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
<p>36. Zagospodarowanie terenów nad rzeką Łomżyczką (ścieżki rowerowe, oświetlenie, zieleń)</p>	<p>Budowa i rozbudowa ścieżek rowerowych i terenów zielonych wiąże się oddziaływaniami typowymi dla prac budowlanych tj. emisją hałasu, emisją zanieczyszczeń powietrza, wytwarzaniem odpadów. Rozwój infrastruktury rowerowej będzie miał pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców regionu. Inwestycje w dolinie rzeki mogą mieć negatywny wpływ na jej ekosystem, mogą powodować niszczenie roślinności doliny rzecznej, zmniejszenie powierzchni obszarów biologicznie czynnych.</p>	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Klimat	Bezpośrednie długoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
37. Budowa ścieżek rowerowych	Prace przy budowie nowych ścieżek wiążą się z zagrożeniami typowymi jak przy pracach budowlanych. Nowe ścieżki będą zlokalizowane wzdłuż już istniejących szlaków komunikacyjnych, nie zachodzi więc potrzeba zajmowania nowych terenów pod budowę	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
38. Budowa budynku komunalnego 39. Hala Targowa na Starym Rynku 41. Remont i modernizacja zabytkowego	Budowa i rozbudowa obiektów budowlanych wiąże się oddziaływaniami typowymi dla prac budowlanych tj. emisją hałasu, emisją zanieczyszczeń powietrza, wytwarzaniem odpadów.	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
budynku BDP przy ul. Długiej 42. Remont i modernizacja lokalu Oddziału dla Dzieci MBP przy ul. Skłodowskiej 44. Modernizacja i rozbudowa budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
47. Termomodernizacja obiektów oświatowych	Prace termomodernizacyjne na etapie ich wykonywania nie wywierają znaczącego wpływu na środowisko. Główną uciążliwością mogą być powstające odpady w postaci resztek materiałów izolacyjnych. Termomodernizacja budynków może mieć negatywny wpływ na środowisko w przypadku znajdowania się gniazd ptaków lub schronień nietoperzy w obrębie budynków. Istnieje ryzyko zniszczenia siedlisk tych zwierząt, a także ich uwięzienia wewnątrz budynków. W dłuższej perspektywie czasowej termomodernizacja budynków będzie miała pozytywny wpływ na jakość powietrza.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Wtórne długoterminowe pozytywne
48. Adaptacja i rozbudowa budynku Szpitala Zakaźnego na Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Pielęgnacyjno-Opiekuńczy	Budowa i rozbudowa obiektów budowlanych wiąże się oddziaływaniami typowymi dla prac budowlanych tj. emisją hałasu, emisją zanieczyszczeń powietrza, wytwarzaniem odpadów.	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
49. Modernizacja boiska szkolnego PG nr 1	Budowa i rozbudowa obiektów sportowych wiąże się oddziaływaniami typowymi dla prac budowlanych tj. emisją hałasu, emisją zanieczyszczeń powietrza, wytwarzaniem odpadów. Rozwój infrastruktury sportowej będzie miał pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców regionu	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
54. Przebudowa dróg krajowych w Łomży	Przebudowa dróg wiąże się z emisją zanieczyszczeń powietrza i hałasu, wytwarzaniem odpadów. Jest to oddziaływanie negatywne, chwilowe o lokalnym zasięgu. Lokalizacja inwestycji na już istniejącej drodze znacznie ogranicza negatywny wpływ na środowisko. Modernizacja i przebudowa dróg będzie miała pozytywny wpływ na środowisko poprzez upłynnienie ruch samochodowego (mniejsze emisje zanieczyszczeń powietrza), mniejszą emisję hałasu (dzięki zastosowaniu nowoczesnych dźwiękochłonnych materiałów)	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
55. Realizacja Programu Budowy Ulic	Przebudowa dróg wiąże się z emisją zanieczyszczeń powietrza i hałasu, wytwarzaniem odpadów. Jest to oddziaływanie negatywne, chwilowe o lokalnym zasięgu. Loka-	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
w Łomży. 56. Realizacja Programu Remontów Ulic w Łomży 57. Budowa i przebudowa ulic podstawowego układu komunikacyjnego	lizacja inwestycji na już istniejących drogach znacznie ogranicza negatywny wpływ na środowisko. Modernizacja systemu komunikacyjnego w mieście doprowadzi do usprawnienia ruchu samochodowego, co może pośrednio przyczynić się do poprawy stanu jakości powietrza w mieście i zmniejszenia poziomu hałasu.	Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne. Pośrednie długoterminowe pozytywne.
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
58. Instalacja odsiarczania spalin (IOS) przed emitorem z instalacji energetycznego spalania 59. Instalacja odazotowania NSCR	Instalacje oczyszczania spalin będą miały pozytywny wpływ na jakość powietrza w mieście.	Woda	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania
		Powierzchnia ziemi i gleba	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Fauna i flora	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
Krajobraz	Brak oddziaływania		

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Pośrednie długoterminowe pozytywne
60. Budowa i przebudowa infrastruktury ciepłowniczej zasilającej wybrane obszary Miasta w części wynikającej z założeń przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej miasta Łomża	Budowa nowych odcinków sieci ciepłowniczej będzie miała krótkotrwały negatywny wpływ na środowisko typowy jak dla prac budowlanych. Funkcjonowanie nowej sieci przyczyni się do zmniejszenia niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza.	Woda	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania
		Powierzchnia ziemi i gleba	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Fauna i flora	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Pośrednie długoterminowe pozytywne
61 Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych poprzez zwiększenie skuteczności odpylania istniejących układów za kotłami wodnymi w Ciepłowni Miejskiej w Łomży	Instalacje oczyszczania spalin będą miały pozytywny wpływ na jakość powietrza w mieście.	Woda	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania
		Powierzchnia ziemi i gleba	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Fauna i flora	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat	Pośrednie długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Pośrednie długoterminowe pozytywne
62. Automatyzacja, optymalizacja, wizualizacja, i sterowanie pracą sieci ciepłowniczych, wdrożenie zdalnego odczytu liczników energii cieplnej w MPEC Sp. z o.o. w Łomży	Działanie organizacyjne o pozytywnym wpływie na jakość powietrza	Woda	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania
		Powierzchnia ziemi i gleba	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Fauna i flora	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
63. Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków	Wszelkie prace przy modernizacji i rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko podczas wykonywania prac budowlanych. Prace te wiążą się ze zwiększoną emisją zanieczyszczeń powietrza i hałasu, a także powstawaniem odpadów. Będzie to jednak oddziaływanie krótkoterwale i lokalne. W dłuższej perspektywie czasowej inwestycje w sieć kanalizacji sanitarnej mają pozytywny wpływ na środowisko.	Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
64. Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
65. Rozdzielenie sieci ogólnospławnej w centrum miasta		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
66. Budowa kolektora sanitarnego (du-			

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko/długoterminowe, stałe/chwilowe, pozytywne/negatywne)
blera) do oczyszczalni ścieków		Fauna i flora	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania

źródło: opracowanie własne

8. ZAŁĄCZNIKI

1. Opinia Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego
2. Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
3. Obwieszczenie Prezydenta Miasta Łomża z dnia 9 listopada 2015 r.

**WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W BIAŁYMSTOKU**

15-099 Białystok, ul. Legionowa 8
tel. sekr. 85 732-70-22, 85 740-85-41, centr. 85 732-60-11, 85 740-85-40,
fax. 85 740-48-99, e-mail: sekretariat@wsse.bialystok.pl, www.wsse.bialystok.pl

Białystok, dnia 2015.11.10

NZ.0523.193.2015

PODLASKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
w Białymstoku
15-099 Białystok, ul. Legionowa 8
sekr.tel. (85) 732-70-22, fax (85) 740-48-99
centr. tel. (85) 740-85-40

Prezydent Miasta Łomża

reprezentowany przez:
Pana Roberta Siudaka
EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych
ul. Wiązowa 1B/2; 62-002 Suchy Las

OPINIA NR 411/NZ/2015

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku działając na podstawie art. 46 pkt 2, art. 54 ust. 1 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.)¹ po zapoznaniu się z pismem Pana Roberta Siudaka – właściciela Firmy Ekostandard Pracownia Analiz Środowiskowych, działającego w imieniu Prezydenta Miasta Łomża, z dnia 06.11.2015r., (brak znaku pisma) dotyczącym zaopiniowania projektu „Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

**opiniuje pozytywnie projekt
„Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus”.**

UZASADNIENIE

W dniu 09.11.2015r. (data wpływu pisma) Pan Robert Siudak – właściciel Firmy Ekostandard Pracownia Analiz Środowiskowych, działający w imieniu Prezydenta Miasta Łomża zwrócił się do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku z wnioskiem dotyczącym zaopiniowania projektu „Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją stwierdza, iż w „Programie Rozwoju Miasta Łomża” wyznaczono misję: „Łomża – miasto, w którym żyję i pracuję”. Misja zakłada oparcie rozwoju społeczno-gospodarczego miasta na potencjale jaki stanowią dobrze wykształceni, związani emocjonalnie z miastem mieszkańcy. Najważniejszym warunkiem dalszego rozwoju miasta jest wzrost liczby atrakcyjnych miejsc pracy i wzrost aktywności zawodowej mieszkańców. Integralną częścią strategii rozwoju miasta jest wizja. Jest to obraz miasta, do którego należy dążyć realizując poszczególne cele i zadania „Programu Rozwoju Miasta Łomża”. Wizję Łomży w 2020r. można zawrzeć w trzech sformułowaniach:

- Łomża miastem innowacyjnej przedsiębiorczości;
- Łomża miastem ludzi uczących się;
- Łomża miastem ludzi pracujących.

W „Programie...” zostały wskazane cele strategiczne i przypisane im cele operacyjne, których realizacja przyspieszy rozwój miasta. W ramach każdego celu operacyjnego opracowano szereg zadań szczegółowych. Cele strategiczne i operacyjne przedstawiają się następująco:

- Innowacyjna przedsiębiorczość
  - Wspieranie powstawania nowych przedsiębiorstw,
  - Rozwój usług na rzecz innowacyjnej przedsiębiorczości (usługi doradcze, finansowe, informacyjne, administracyjne),
  - Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury na potrzeby inwestycji,
  - Stworzenie warunków do podniesienia innowacyjności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego,
  - Gospodarcza promocja miasta, przyciąganie inwestorów, szczególnie do branż będących specjalizacją Łomży,
- Kształcenie dla pracy
  - Zapewnienie stałego dostosowywania szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego do potrzeb rynku pracy,
  - Rozwój kształcenia ustawicznego z wykorzystaniem potencjału szkół i uczelni wyższych,
  - Optymalizacja i podnoszenie jakości szkolnictwa ponadgimnazjalnego,
  - Rozwój infrastruktury szkolnictwa zawodowego,
- Aktywność zawodowa jako droga do przezwyciężenia problemów społecznych
  - Wsparcie adaptacji zawodowej młodzieży wchodzącej na rynek pracy,
  - Aktywizacja zawodowa i społeczna opiekunów osób zależnych, w tym kobiet,
  - Wsparcie osób z grupy 50+,
  - Integracja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym rozwój sektora ekonomii społecznej.

Integralną część „Programu Rozwoju Miasta Łomża...” stanowią cele horyzontalne. Obejmują one działania z zakresu rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej. Opracowane zostały dwa cele horyzontalne, którym przypisano szereg szczegółowych zadań inwestycyjnych:

- Kultura, edukacja i sport jako baza rozwoju społeczno-gospodarczego;
- Infrastruktura jako baza rozwoju społeczno-gospodarczego.

Załączona do wniosku prognoza oddziaływania na środowisko zawiera m.in. następujące wskazania mające na celu przeciwdziałanie potencjalnym negatywnym oddziaływaniom, wynikającym z ustaleń projektu „Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus”, na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, w tym ludzi:

- należy wspierać rozwój produkcji energii ze źródeł odnawialnych;
- należy przeprowadzać termomodernizacje obiektów budowlanych;
- należy wprowadzać nowoczesne technologie produkcyjne;
- należy modernizować i dążyć do rozwoju sieci ciepłowniczych;
- wpływ przedsięwzięć związany z etapem realizacji inwestycji (pracami budowlanymi) można ograniczyć przez zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez:
  - systematyczne sprzątnięcie placów budowy;
  - zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb);
  - ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym;
  - uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody (nie sypanie na nadkola i inne części pojazdu);
  - przykrywanie plandekami skrzyń ładunkowych samochodów transportujących materiały sypkie (dotyczy też ziemi z wykopów);
  - ograniczenie prędkości jazdy pojazdów samochodowych w rejonie budowy;

- stosowanie do podbudowy gotowych mieszanek wytwarzanych w wytwórniach, aby ograniczyć do minimum operacje mieszania kruszywa ze spoiwem na miejscu budowy;
- transport mas bitumicznych wywrotkami wyposażonymi w opony ograniczające emisję oparów asfaltu;
- prowadzenie robót nawierzchniowych, o ile to możliwe, w okresie letnim, kiedy temperatura mas bitumicznych może być niższa, a przez to mniejsze będzie odparowywanie substancji odorotwórczych;
- utrzymywanie placu budowy i drogi w stanie ograniczającym pylenie;
- należy dobrze organizować dojazdy do placu budowy oraz utrzymywać płynność ruchu na przebudowywanym odcinku;
- należy monitorować właściwe wykorzystanie maszyn i urządzeń pracujących na budowie;
- należy stosować odpowiednio zaprojektowane pasy zieleni przyulicznej z rzędami wysokich drzew i krzewów;
- należy każdorazowo wykonywać wymagane oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych inwestycji;
- prace budowlane powinny być wykonywane wyłącznie w porze dziennej;
- maszyny budowlane powinny być w dobrym stanie technicznym, posiadać sprawne tłumiki akustyczne;
- należy eliminować uciążliwości akustyczne poprzez realizację infrastruktury przeciwhałasowej (budowa ekranów akustycznych, tworzenie pasów zieleni mogących pełnić funkcje ekranów akustycznych, poprawa jakości nawierzchni dróg, odpowiednie łączenia szyn, smarownice zwrotnic) oraz zmniejszanie dopuszczalnej prędkości pojazdów na wybranych odcinkach dróg;
- należy kontrolować szczelność zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych, aby nie dopuścić skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi;
- należy zapewnić dostęp do przenośnych toalet pracownikom budowy oraz regularnie opróżniać toalety z wykorzystaniem samochodów serwisowo-aseniczacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria;
- należy zabezpieczyć/uszczelnić teren zapleczy budów;
- magazynowane na placach budowy substancje, materiały oraz odpady należy zabezpieczyć przed możliwością kontaktu z wodami opadowymi, tak aby nie dopuścić do skażenia środowiska gruntowo-wodnego w wyniku wymywania z nich substancji toksycznych;
- należy zachować szczególną ostrożność w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych;
- powstające wody opadowe lub roztopowe, przed wprowadzeniem do środowiska należy oczyszczać do wymaganych prawem parametrów;
- należy badać jakość wód opadowych lub roztopowych przepływających przez separatory w celu sprawdzenia ich sprawności;
- po zakończeniu realizacji inwestycji należy usunąć wszystkie tymczasowe instalacje i urządzenia oraz wykonać niezbędne niwelacje powierzchni terenu;
- w miarę możliwości technicznych parkingi dla sprzętu budowlanego powinny być utwardzone i odwadniane;
- umowy z wykonawcami prac budowlanych powinny zawierać klauzule o odpowiedzialności ekologicznej – należy stosować zasadę „zanieczyszczający płaci”;
- zabiegi solenia dróg i chodników zimą powinny zostać ograniczone do niezbędnego minimum;
- przed rozpoczęciem prac ziemnych warstwa wierzchnia gleby (humus) powinna być zebrana, a po zakończeniu prac – rozprowadzona na powierzchni terenu;

- należy minimalizować ilość powstających odpadów poprzez ich ponowne użycie lub wydłużenie okresu dalszego używania produktu;
- w czasie wykonywania prac budowlanych w sąsiedztwie systemów korzeniowych drzew należy przeprowadzać wykopy ręcznie;
- w przypadku konieczności odsłonięcia korzeni należy je zabezpieczyć;
- należy unikać usuwania korzeni strukturalnych i zabezpieczyć środkami grzybobójczymi ewentualne rany po odciętych korzeniach;
- pnie drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego należy zabezpieczyć np. stosując odpowiednie włókniny i obudowy drewniane;
- do ewentualnych nasadzeń powinny być wykorzystane rodzime gatunki drzew i krzewów odporne na zanieczyszczenia;
- w przypadku każdej z inwestycji indywidualnie należy dobierać skład gatunkowy na podstawie składu gatunkowego występującego powszechnie na obszarach, przez które przebiega inwestycja;
- zaplecza budów należy lokalizować jak najdalej od obszarów chronionych;
- w celu minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na faunę planowane prace budowlane powinny zostać przeprowadzone w możliwie najkrótszym czasie;
- prace należy prowadzić poza okresem lęgowym ptaków i dostosować terminy robót do terminów rozrodu gatunków wrażliwych;
- należy czytelnie oznakować obszary, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac;
- w celu zachowania bezpieczeństwa na terenie budowy zaleca się stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP;
- w czasie trwania prac budowlanych należy zmniejszyć czas pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum, aby ograniczyć emisję spalin oraz hałasu;
- wszystkie inwestycje powinny być zaplanowane tak, aby nie niszczyły walorów estetycznych krajobrazu, nie zaburzały historycznego układu przestrzennego objętego ochroną konserwatorską;
- w przypadku natrafienia na przedmioty o charakterze zabytkowym należy zabezpieczyć teren znaleziska i powiadomić o tym fakcie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku z uwagi na fakt, iż po zastosowaniu powyższych rozwiązań, ewentualne negatywne oddziaływanie wynikające z realizacji „Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus”, na środowisko i zdrowie ludzi ograniczone zostanie do minimum, postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na niniejszą opinię nie służy zażalenie.

Podlaski Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny
w Białymstoku
Zap. Maria Simale
Elżbieta Abramowicz

¹ zmiany tekstu zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013r. poz. 1238, Dz. U. z 2014r. poz. 587, poz. 1101, poz. 1133, Dz. U. z 2015r.: poz. 277, poz. 774, poz. 1434, 1590.

REGIONALNA DYREKCJA
 OCHRONY ŚRODOWISKA
 w Białymstoku
 Wydział Spraw Terytorialnych
 w Łomży
 18-400 Łomża, ul. Nowa 2

WSTII.410.20.2015.EM

Łomża, dn.17.11.2015 r.

Robert Siudak
Pełnomocnik Prezydenta Miasta Łomża
ul. Wiązowa 1B/2
62-002 Suchy Las

Stosownie do pisma z dnia 06.11.2015 r. w sprawie zaopiniowania „Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zgodnie z art. 57 ust.1 pkt 2 oraz art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 – j.t. ze zm.), po przeanalizowaniu przedłożonych dokumentów

opiniuje pozytywnie

„Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W celu określenia dalszej drogi rozwoju miasta w „Programie Rozwoju Miasta Łomża” wyznaczono misję: „Łomża – MIASTO, w którym ŻYJĘ I PRACUJĘ”.

Misja zakłada oparcie rozwoju społeczno-gospodarczego miasta na potencjale jaki stanowią dobrze wykształceni, związani emocjonalnie z miastem mieszkańcy. Najważniejszym warunkiem dalszego rozwoju miasta jest wzrost liczby atrakcyjnych miejsc pracy i wzrost aktywności zawodowej mieszkańców.

Integralną częścią strategii rozwoju miasta jest wizja. Jest to obraz miasta, do którego należy dążyć realizując poszczególne cele i zadania „Programu Rozwoju Miasta Łomża”. Wizję Łomży w 2020 r. można zawrzeć w 3 sformułowaniach:

- Łomża miastem innowacyjnej przedsiębiorczości.
- Łomża miastem ludzi uczących się.
- Łomża miastem ludzi pracujących.

W „Programie...” zostały wskazane cele strategiczne i przypisane im cele operacyjne, których realizacja ma przyspieszyć rozwój miasta tj.:

Cel strategiczny 1. Innowacyjna przedsiębiorczość.

Cel operacyjny 1.1. Wspieranie powstawania nowych przedsiębiorstw.

Cel operacyjny 1.2. Rozwój usług na rzecz innowacyjnej przedsiębiorczości (usługi doradcze, finansowe, informacyjne, administracyjne).

Cel operacyjny 1.3. Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury na potrzeby inwestycji.

Cel operacyjny 1.4. Stworzenie warunków do podniesienia innowacyjności i konkurencyjności sektora rolno spożywczego.

Cel operacyjny 1.5. Gospodarcza promocja miasta, przyciąganie inwestorów, szczególnie do branż będących specjalizacją Łomży.

Cel strategiczny 2: Kształcenie dla pracy.

Cel operacyjny 2.1. Zapewnienie stałego dostosowywania szkolnictwa zawodowego i kształcenia ustawicznego do potrzeb rynku pracy.

Cel operacyjny 2.2. Rozwój kształcenia ustawicznego z wykorzystaniem potencjału szkół i uczelni wyższych.

Cel operacyjny 2.3. Optymalizacja i podnoszenie jakości szkolnictwa ponadgimnazjalnego.

Cel operacyjny 2.4. Rozwój infrastruktury szkolnictwa zawodowego.

Cel strategiczny 3: Aktywność zawodowa jako droga do przezwyciężenia problemów społecznych.

Cel operacyjny 3.1. Wsparcie adaptacji zawodowej młodzieży wchodzącej na rynek pracy.

Cel operacyjny 3.2. Aktywizacja zawodowa i społeczna opiekunów osób zależnych, w tym kobiet.

Cel operacyjny 3.3. Wsparcie osób z grupy 50+.

Cel operacyjny 3.4. Integracja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym rozwój sektora ekonomii społecznej.

W ramach każdego celu operacyjnego opracowano szereg zadań szczegółowych.

Integralną część strategii rozwoju Łomży stanowią cele horyzontalne. Obejmują one działania z zakresu rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej. Opracowane zostały dwa cele horyzontalne, którym przypisano szereg szczegółowych zadań inwestycyjnych:

1. Cel horyzontalny I: Kultura, edukacja i sport jako baza rozwoju społeczno-gospodarczego.

2. Cel horyzontalny II: Infrastruktura jako baza rozwoju społeczno-gospodarczego.

Realizacja celów zawartych w „Programie...” wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego. Zgodność założeń programu z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

Krajowe dokumenty planistyczne, które określają ogólne ramy „Programu...” to m.in.:

1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.
2. Strategia Rozwoju Kraju 2020.
3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
4. Polityka Transportowa Państwa na lata 2006 – 2025.

Dokumenty szczebla wojewódzkiego, do których odnosi się „Program...” to m.in.:

1. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 r.
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego z 2003 r.

Program Rozwoju Miasta Łomża jest dokumentem kompleksowo traktującym rozwój miasta. Założone cele i zaplanowane działania dotyczą zarówno sfery społecznej i gospodarczej, jak i środowiska naturalnego. Realizacja założonych celów pozwoli na zrównoważony rozwój Łomży, w tym także poprawę stanu środowiska naturalnego.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera informacje uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w piśmie znak: WSTIL.411.7.2015.EM z dnia 12.10.2015 r. W opracowaniu przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji zadań na następujące elementy: powietrze i klimat, wody, bioróżnorodność, powierzchnię ziemi i glebę, krajobraz, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki oraz zdrowie ludzi. Określono oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska. Wykonano ocenę pod kątem oddziaływań pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótko i długoterminowych, odwracalnych i nieodwracalnych. Wskazano możliwości i zasady ograniczenia potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko związanych z realizacją postanowień dokumentu.

Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w „Programie...” ograniczało się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Są to oddziaływania krótkotrwałe, odwracalne o lokalnym charakterze.

„Program...” zakłada szereg działań, które będą długoterminowo, pozytywnie oddziaływały na środowisko. Są to m.in.:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych poprzez zwiększenie skuteczności odpylania istniejących układów za kotłami wodnymi w Ciepłowni Miejskiej w Łomży, instalacja odsiarczania spalin (IOS) przed emitorem z instalacji energetycznego spalania, instalacja odazotowania NSCR,
- budowa i przebudowa infrastruktury ciepłowniczej zasilającej wybrane obszary Miasta w części wynikającej z założeń przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej miasta Łomża,
- spadek emisji gazów cieplarnianych z obszaru miasta poprzez wdrażanie nowych, innowacyjnych technologii w przemyśle i rolnictwie,
- zmniejszenie emisji hałasu poprzez modernizację układu komunikacyjnego i zastosowanie nowoczesnych materiałów tłumiących hałas, a także usprawnienie ruchu samochodowego.

Jak stwierdzono w prognozie oddziaływania na środowisko realizacja "Programu..." nie łączy się z ingerencją i przekształceniami w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych i nie wpłynie negatywnie na obszary chronione oraz cenne przyrodniczo. Inwestycje planowane w ramach „Programu...” zlokalizowane są na obszarze zabudowanym, głównie w centrum miasta.

Na podstawie wstępnej analizy nie zidentyfikowano projektów i zadań, które mogą z dużym prawdopodobieństwem powodować znaczące szkody w środowisku, w tym szczególnie w odniesieniu do obszarów i gatunków chronionych. Jednak z uwagi na fakt, że oceniany dokument ma charakter dokumentu strategicznego i określa cele i kierunki działań, na etapie sporządzania prognozy nie ma możliwości dokonania szczegółowej analizy i oceny stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, gdyż brakuje danych co do lokalizacji i parametrów poszczególnych przedsięwzięć pozwalających określić zasięg potencjalnych oddziaływań. Wpływ na środowisko będzie możliwy do określenia, na etapie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko konkretnych projektów inwestycyjnych, na podstawie której wydawane będą decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
Mirostaw Dobrzański
Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych II

Możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn.: „Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus”

Łomża, dnia 09.11.2015 r.

WRF.062.1.2015

OBWIESZCZENIE

Prezydent Miasta Łomża zgodnie z art. 39 ust. 1, art. 40, art. 46, art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2013 poz. 1235 j.t. z późn. zm.) zawiadamia o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz postępowania z udziałem społeczeństwa do projektu dokumentu pn.: „Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020 plus” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ma na celu dostarczenie informacji na temat potencjalnych oddziaływań na środowisko, które mogą zaistnieć, w związku z wdrożeniem Programu Rozwoju Miasta Łomża. Z dokumentami można zapoznać się w Urzędzie Miejskim w Łomży w Wydziale Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych, ul. Stary Rynek 14, pok. 110, **od dnia 09.11.2015 r. do dnia 30.11.2015 r. w godz. od 8.00 do 15.00.**

Uwagi i wnioski mogą być wnoszone w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U.2001.130.1450 z późn. zm.), na adres email: joanna.pliszewska@um.lomza.pl

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Prezydent Miasta Łomża.

Informację wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łomży oraz zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Łomży <http://www.lomza.pl/bip/>

PREZYDENT MIASTA

mgr Mariusz Chrzanowski

Akceptował: Anna Mierzejewska - Naczelnik - Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych – tel. 86 215 67 96
Opracował/sprawę prowadzi: Joanna Pliszewska – inspektor – WRF – tel. 86 215 67 98